

Paperiin piirretty mies

COSMOKSEN, MEN'S HEALTHIN
JA MIEHEN GLORIAN MIESKUVA

Patriarkaalisien tradition mukainen tosimitos on miehen näköinen. Maskuliinisen vartalon tulee olla helposti ja erehtymättömästi erotettavissa naisellisesta vartalosta (Gilmore 1990: 86-88). Miehen esittämiselle onkin tyypillistä juuri erottautuminen, identiteetin määrittelyminen poissulkemisen kautta. Leppihalme kutsumaa tätä "linnoittautuneeksi maskuliinisuudeksi" (1998: 78), jolloin

...miehisen minän rajat määritellään aina suhteessa toiseen: muukalaiseseen, viholliseen, homoon, sivariin, toisin sanoen kaikkeen siihen, mitä mies ei missään nimessä ole, siis ennen kaikkea naiseen. [...] Feminiiniseen assosioituihin ominaisuuksiin, kuten passiivisuus, heikkous, riippuvaisuus jne. edustavat uhkaa kiinteälle ja kovalle maskuliiniselle identiteetille. (Ibid.)

Patriarkaaliset tosimitosmiehen legendat jatkuvat uusien miesten lehtien sivuilla. Cosmosta, Men's Healthia ja Miehen Gloriana luetaan seuraavassa esikappaleissa reaktioina perinteisen miehekkyyden ja moniarvoisen nyky-yhteiskunnan ristiriitaan. Näiden lehtien tosimitos saa rillestää ja räyhätä, olla niin macho kuin huvittava. Uudet miestenlehdet tarjoavat foorumin, jossa mies voi jatkaa Tosimitosmiehen Suurta Tarinaa. Myytti täysin maskuliinisesta miehestä on pidettävä hengissä, edes paperilla.

Yksi miehen vartalon tärkeimmistä tehtävistä onkin olla objekti, katsomisen ja vertailun kohde. Vaikka mies pyrkiikin pitämään subjektin roolissa, on hänen alistettava fyysinen olemuksensa muiden miesten huomion kohteeksi. Ollakseen myös kulttuurisesti miehiä, on biologisten miesten saavutettava alati

valvovan isän hyväksyntä (Easthope 1986: 54), tai vähemmän psykoanalyttisesti, miesten täytyy sopia patriarkaalisiin ihanteisiin ja arvoihin, jotka sanelevat miehisen ulkonäön kriteerit. Muita arvosteleva ja määrityksiä luova mies on oman maskuliinisuuden ihanteensa vanki, objekti kaltaistensa katseelle.

Miesten uusien lehtien, Cosmoksen, Men's Healthin (MH) ja Miehen Glorian (MG) pääosassa on miehen maailma. Ne tarjoavat miehille sopivia kiinnostuksen kohteita, ja toisaalta sulkevat ulkopuolelle kaiken epäsovivan, tyypillisesti feminiinisen. Ne hyväksyvät tai hylkäävät miehen malleja, ja siten esittävät kriteerejä, jotka miehen tulee pyrkiä täyttämään. Lehdissä kuvatut miehet ja miehen mallit edustavat lähes poikkeuksetta maskuliinista ihannetta, jonka sukupuolta tai roolia ei ole lupa kyseenalaistaa. Voidaan siis sanoa, että jumppa-, pukeutumis- ja menestymisohjeineen miesten uudet lehdet sitovat lukijakuntansa yhä tiukemmin patriarkaalisuuden vangiksi. Tosimitosmiehelle asetetut vaatimukset ehkä vaihtelevat jonkin verran aikakautensa mukaan, mutta aina ne näyttävät olevan yhtä ehdottomia. Ja uusien lehtien myötä niiden toteutumista seurataan yhä tarkemmin. Vaihtoehtoja ei ole.

Seuraavassa tarkastelen Cosmoksen, Men's Healthin ja Miehen Glorian artikkeleista esiin nousevia teemoja ja määreitä, joilla maskuliinisuutta mitataan.

Kontrolli

Modernia miestä rasittaa ruumiillisuuden kaksitahoinen, lähes skitsofreeninen olemus. Mieheksi tullaan välttämättä muiden miesten katseen ja hyväksynnän kautta. Kuitenkin miehen ruumiin esitystavat ja koko stereotypia maskuliinisesta vartalosta pyrkii joko kieltämään katseen kokonaan, tai ainakin kontrolloimaan sitä. Miehen on väsymättä tarkkailtava ruumistaan ja hallittava sen toimintoja, jottei "vääriä" tulkintaa miehen olemuksesta pääsisi syntymään (esim. Easthope 1986: 39-40). Ennen kaikkea toinen mies ei saa katsoa tosimestä seksuaalisesti. Miehen ruumiin erotisoiminen, sen halun kohteena esittäminen, rikkoo ihanteen täysin maskuliinisesta miehestä ja mahdollistaa homoseksuaalisen jännitteen syntymisen (ibid. 6).

Psykoanalyttisen teorian mukaan mies pyrkii hallitsemaan sisäistä minäänsä äärimmäisen ulkoisen kontrollin kautta. Siksi miehen vartalon on oltava kova, jännittynyt, kiinteän laiha tai massiivisen lihaksikas, vastakohtana herkälle, pehmeän kurvikkaalle, tai eroottiselle (ibid. 53-54, Mishkind et al. 1987: 37-39). Uusissa miesten lehdissä tämä ristiriita näkyy selvästi. Katse on kohdistunut korostuneesti mieheen ja hänen ruumiiseensa: Cosmos, Men's Health ja Miehen Gloria esittelevät miehiä vähäpukeisina, muotivaatteissa tai alastomana, ja miehen ruumiin kuntoon ja vitaalisuuteen kiinnitetään paljon huomiota.

Cosmos on riisunut haastateltavansa Veeti Kallion ja Jouko Aholan, joiden paljasta pintaa intensiiviset kuvat myötäilevät. Pehmeys, feminiinisyys ja mahdolliset homoseksuaaliset vihjeet on kuitenkin kitketty henkilökuvista mahdollisimman tarkkaan. Nämä miehet katsovat kameraa tiukan uhmakkaasti silmiin, kädet mieluiten puuskassa, sillä "Tatuoitu jätti" (Cosmos 1/99: 29), "karju" (ibid. 32), "iso ja ruma mies" (ibid.) Kallio ja "karhumainen [...] maailman vahvin mies" (ibid. 43), "voimamies" (ibid. 45) Ahola eivät riisu miehisyden pansariaan paitansa mukana. He eivät halua antautua vaaraan, että heitä luultaisiin pehmoiksi tai homoiksi, saati että joku toinen mies katsoisi heitä eroottisesti. He viestivät puolustus- tahtoa, jopa aggressiivisuutta. Heidän onnekseen myös (oletettu) lukija kavahtaa homoseksuaalisuudelle avointa tulkintaa, siksi painokkaasti Cosmos huolehtii haasteltaviensa maskuliinisuudesta.

Cosmos on ensimmäinen Suomessa ilmestynyt lehti, jolla ei ole muuta teemaa kuin mies. Lehti aloitti vuonna 1997 ja levikki on noin 20.000. **Miehen Glorian** ensimmäinen numero julkaistiin alkuvuodesta 1998. Kokeilun jälkeen lehti alkoi ilmestyä säännöllisesti vuoden 1999 alusta. Levikkiä ei ole vielä laskettu, mutta painos on 40.000. **Men's Health** on uusin tulokas. Lehden alkuperäinen versio aloitti USA:ssa 1980-luvun lopulla. Ensimmäinen suomenkielinen **Men's Health** ilmestyi vuoden 1999 alussa; ensimmäisen numeron painos oli 50.000. Kaikkien kolmen lehden kohdeyleisöksi on ilmoitettu noin 25-50-vuotiaat koulutetut, työssäkäyvät kaupunkilaismiehet.

Kaljua päälakeaan, lihaksiaan ja tatuointejaan esittelevän Kallion kerrotaan mm. rentoutuvan ampumalla järeällä käsiaseella (ibid. 33), ja entisen jääkiekkoilija-voimantekijän Aholan henkilökuva keskittyy hänen uskomattomiin voimiinsa, sillä hän on "maailman vahvin mies, ei sen kummempaa" (ibid. 4).

Poikkeus jäykän kurinalaisessa miehen esittämisen kaavassa on **Miehen Glorian** henkilökuva Tapio Liinojasta. Kun muut MG:n jutut ovat tyypillisiä suoritus-tarinoita urheiluvalmentajista ja liikemiehistä, on Liinojan haastattelussa kauttaaltaan "pehmeämpi" ote. Liinoja reflektoi omaa elämäänsä avoimen tuntuisesti ja pohtii mm. miehen roolia, herkkyyttä ja itkemistäkin (MG 1/99: 27). Myös kuvissa on keveyttä: punahuulinen Liinoja keimailee ja hymyilee kameranalle ja vaihtaa jäykästä puvusta rentoon kylpytakkiin. Mutta vaikka Liinoja onkin nautiskeleva ja "mukavuudenhaluinen" (ibid. 27), on hänen maskuliinisuutensa turvattu: muuten rentoja kuvia on tehostettu miehekkäästi kuulantyyntöteemalla (sic), ja "nykyajan reissumiehen" (ibid. 1), "Vampulan Valentinon" (ibid. 27) naistenmiehen maineella kehuskellaan useampaankin otteeseen. Liinojan keikistely ei siis olekaan naismaista, vaan naistenmiesmäistä. Näennäisen herkkyyden voikin (tässä) tulkita piirteistä miehimmäisen, potenssin osoitukseksi.

Kun **Cosmos** ja **MG** ovat konservatiivisia siinä mielessä, että ne haluavat kontrolloida miehen kuvaamisen ja katselemisen ehtoja, luonnehtii **Men's Healthin** filosofiaa parhaiten taantumuksellisuus. **Men's Healthin** ensimmäisessä numerossa ei ole yhtään henkilökuva tai haastattelua, ja ainoassa kuvassa, jonka henkilö on nimetty näkyy vain "teräsvatsa" (MH 1/99: 1). **Men's Health** poistaakin miehen (ja naisen) kuvauksesta kaiken henkilökohtaisen, haavoittuvan ja yksilöllisen, ja pitäytyy sarjakuvamaisten hahmojen luomisessa. Lehti käsittelee miestä lajina, jota muista lajeista erottaa joukko tiettyjä ominaisuuksia.

Kun miestutkimus ja -tutkijat ovat pyrkineet 70-luvulta lähtien tarkastelemaan miestä nimenomaan jonakin muuna kuin historiassa, tieteessä ja taiteessa esiintyvänä geneerisenä 'ihmisenä', itsestäänselvyytenä (Brod 1987: 40), ottaa Men's Health askeleen takaisin kohti 'mies'-arkkityyppiä. Miehen mittareiden määrittely tulee säilyttää harvojen oikeutena, ja jottei maskuliinisuuden hegemonia joutuisi uhatuksi tai kyseenalaistetuksi, kannattaa miehisyden tarkastelu jättää pinnallisten stereotyyppien tasolle (esim. Easthope 1986: 1). Tuloksena on johdonmukainen, mutta rajoittunut mieskuva: jos ei satu olemaan esimerkiksi naisen lahjomisesta (MH 1/99: 22), pomon päihittämisestä (ibid. 36) tai auktoriteettiaseman saavuttamisesta (ibid. 40) kiinnostunut macho, saattaa 130-sivuinen Men's Health osoittautua yllättävän ohueksi lukemistoksi.

Men's Healthin arvomaailma tulee kauttaaltaan esiin hyvin ladattuna alatekstinä, josta välittyy voimakas pyrkimys nostaa perinteinen maskuliinisuus takaisin kunniaan. Suotavien ja epätoivottavien piirteiden luettelot tuovat mieleen lähinnä 80-luvun keskustelun miehen ruumiiseen ja identiteettiin liittyvästä kriisistä, jota leimasi huolestuneisuus miehen jäämisestä pehmoisan varjoon (esim. Tasker 1993: 109). Tämä "hysterisen maskuliinisuuden aikakausi" (Juutinen 1998: 206) näkyi populaarikulttuurissa ja -lehdissä esim. väkivaltaisten muskelsankareiden esiinmarssina. Men's Healthin sivuilla tämä tapahtuu yleensä implisiittisesti, mutta kuitenkin hyvin selkeästi: kuvissa esiintyvät miehet ovat kaikki lyhythiuksisia, kiinteän lihaksikkaita seikkailijoita ja suorittajia, joiden lomamatkallaankin rentoutuessaan tulee olla aktiivisia, sillä esimerkiksi "aurinkorannoilla voi tehdä muutakin kuin löhöillä toimettona" (MH 1/99: 11). Passiivinen auringossa makoilu tarkoittaa nautinnolle antautumista, feminiinistä tapaa nauttia hyvinolontunteesta, eikä se siten ole miehekkäälle miehelle sopivaa tekemistä.

Men's Health on paikoin avoimen halveksuva vääränlaisia miehiä kohtaan. Selvimmin regressiivinen henki näkyy auktoriteetin ansaitsemisessa opastavassa artikkelissa, jossa toimittaja kirjoittaa mm. kuinka "[a]uktoriteettia [...] voidaan pitää miehen mittana, ja aika hyvin se mittaa myös hänen terveyttään ja onnellisuuttaan" (MH 1/99: 41). Eli mies, jolla ei ole käskyvaltaa, on sairas ja onneton. Tällaiset miehet ovat "hyväntahtoisia ääliöitä [...] kilttejä lullukoita, jotka yrittävät vaimonsa ja lastensa avulla kehittyä yhä paremmiksi ihmisiksi" (ibid.).

Toimittaja ei machofilosofiaansa juuri peittele: hän julistaa ihanteensa olevan suoraan ajalta, jolloin miehet vielä olivat "sotaveteraaneja, kanavanrakentajia ja karhunkaatajia eivätkä tällaisia viiniasiantuntijoita, "sisäisiä lapsia" tai muita puhetyöläisiä" (ibid. 42). Vuodatuksessaan kirjoittaja tulee yhdistäneeksi kolme hyvin keskeistä epämaskuliinisen miehen piirrettä. Ensinnäkin "puhetyöläinen" on halventava termi, sillä perinteisesti vain ruumiillisen työn tekijöitä on pidetty tosimiehinä (Gilmore 1990: 46-47, Fiske 1989: 96-102). Toiseksi mies ei voi heittäytyä lapselliseksi, sillä lapsi on sidoksissa äitiin, toisin kuin ehdottoman autonominen mies (esim. Gilmore 1990: 228-229). Kolmanneksi "sisäisen lapsen" löytäminen edellyttäisi spontaaniutta, kritiikkittömyyttä ja siten kontrollin menettämistä. Mahdoton ajatus kovia arvoja ihannoivan Men's Healthin maskuliiniselle miehelle.

Oikeus miehisyteen ja siten myös auktoriteettiasemaan riistetään paitsi naiselta ja lapselta, myös vääränlaiselta mieheltä. Herkkyys, älyllisyys, vartalon pyöreys ja fyysinen karaistumattomuus sulautuvat yhdeksi kokonaisuudeksi, jota voisi kutsua epämaskuliinisuudeksi tai feminiinisydeksi. Feminiinisen miehen katse(leminen) on epäsuotava, sillä siihen sisältyy seksuaalisuuden mahdollisuus: täysin heteroseksuaalinenkin mies kavahtaa tällaista kontaktia, sillä pahinta olisi homoksi leimautuminen. Vain maskuliininen tosimies voi turvallisesti keskustella

miehisyydestä, sillä hän ei ole uhka muille miehille. Hän pitää oman ruumiinsa ja ennen kaikkea omat kielletyt halunsa kontrollissa.

Koettelemus

Miehen on paitsi näytettävä kestävältä ja lujalta, myös todistettava olevansa sellainen. Miehen tulee koetella itseään. Hänen on kohdattava vaaroja, pyrittävä epäinhimillisiin suorituksiin, kärsittävä kipua ja loukkaannuttava. Vasta kun mies voi osoittaa kykenevänsä vapaaehtoisesti vahingoittamaan itseään, omaa ruumiistaan, hän on todistanut hallitsevansa itseään, olevansa tosimies (Easthope 1986: 53).

Voittaminen ja häviäminen ovat itse asiassa sivuseikkoja maskuliinisen eksistenssin kannalta; tärkeää on kärsimys, ja etenkin sen tyyni kestäminen (Gilmore 1990: 223-224). Kuten miehen ruumiillekin, on kärsimykselle löydyttävä hyväksyntä, jotta se toimisi initiaatoriittinä miehuuden saavuttamiseksi; kärsimyksen täytyy olla julkista. Cosmoksen juttu Jouko Aholasta tarjoaa esimerkin julkisesta kärsimyksestä, sen merkityksestä ja gloriasta:

”Krusifiksissa [eräs voimailusuoritus] ei ole niinkään kyse voimasta, vaan siitä kuinka paljon pystyy sietämään kipua”. Kipu lienee osasyys voimamieskisojen suosioon. Yleisö saapuu seuraamaan kilpailijoiden tuskaa ja kärsimystä. [...] ”Eihän se aina ole kivaa, välillä tuntuu suorastaan hirveältä. [...] Kyllähän kova kisa aina jälkensä jättää – sitä on kilpailun jälkeen aina pari viikkoa aika raiskatunnäköinen.” (1/99: 43-44)

Ruumiillisessa kivussa on jotain vakavan juhlavaa, loistoa, jota muuten ei miehelle sallita (Gilmore 1990: 223-224). Siten kärsimys tarjoaa mahdollisuuden mielekkääseen ja merkitykselliseen olemassaoloon. Kidutetusta ja kärsivästä ruumiista tulee itseisarvo (Nyman 1996: 97).

Ihailtujen miesten henkilökuivissa tyypillisesti kerrotaan vaikeuksia, tuskaa ja kipua painottava elämäntarina; näin todistetaan henkilön miehuus ja oikeutus saada toisten miesten ihailua osakseen. Usein miesten, joiden voidaan katsoa olevan menestyviä ja mukavaa elämää viettäviä, pitää muistuttaa omista koettelemuksistaan, siitä, että he ovat ansainneet nykyisen statuksensa. Kenenkään maskuliinisuus ei rakennu itsestään selvästi. Initiaatiovaiheen ei tarvitse olla pitkä, mutta se tulee olla käyty läpi (Juutinen 1998: 206).

Miehen Gloria esittelee menestyvän jääkiekkomanageri Jarmo Kekäläisen, joka joukkueensa voittaman mestaruuden jälkeen siirtyi Yhdysvaltoihin. Kekäläinen on nuori, rikas, kunnioitettu ja selkeästi hyväosainen. Takana on yliopistoura, edessä mukava elämä malliyöstävättären kanssa. Kekäläinen ei ole vähimmäskään määrin kärsineen näköinen, mutta hänen miehisyytensä on turvattu: paitsi että hän on entinen jääkiekkoilija, muistutetaan pääkirjoituksessa, että hän on käynyt ”kovan koulun” (MG 1/99: 5). Kekäläinen ei ole saanut mitään ilmaiseksi, vaan hän on edennyt syvistä vaikeuksista ansaittuun voittoon, kuten jutun väliotsikotkin kertovat: ”Ensimmäinen erä: nöyryytys [...] Toinen erä: luottamus [...] Kolmas erä: arvostus” (ibid. 48, 49). Kekäläinen itse selittää initiaatiotansa:

Aikaisemmin olin ilman näyttöjä kovista tavoitteista puhunut kukonpoika. [...] Ulkopuolisen on ehkä vaikea ymmärtää, miten kiekkoilija ajattelee. Se vaatii opiskelua. Vaatimustaso on helvetin kova. (Ibid. 49).

Tosimiehen outoa ja kovaa maailmaa asiaan vihkiytymätön ei voi, eikä saa ymmärtää.

Initiaatio tosimiesten maailmaan ei kuitenkaan riitä turvaamaan miehisyyttä kovinkaan pitkäksi aikaa. Postmodernin yhteiskunnan identiteettien ja arvojen epästabiilissa tilassa tosimitiehen on yhä uudelleen todistettava ja testattava maskuliinisuuttaan. Jos mies ennen oli mies hautaan saakka kerran sellaiseksi tultuaan, niin nykyään "[m]iehisyyttä ei takaa kiinnekohta vaan pakottaa jatkuvaan näyttöön ja itse-epäilyyn" (Siltala 1994: 9). Tosimies on edelleen turvallinen ja tavoiteltava status, mutta sen saavuttaminen ja ylläpitäminen vaativat yhä enemmän koettelemista.

Miehen Glorian toimittaja testaa itseään menemällä ralliautoilun maailmanmestarin Carlos Sainzin kyytiin. Tapahtuma on ideaalinen, kun esitellään vauhdin, hevosvoimien, vaaran ja metelin miehekkäitä hyveitä. Kyseessä on kuitenkin muutakin kuin elämyksellinen kuvaus, sillä tässä koetellaan kanttia, miehekkyyttä. Kokemusta käsitelläänkin miehuuden näkökulmasta: "[k]un mekaanikko kiristi turvavyötä ja kättelin kaksinkertaista rallin maailmanmestaria, olo tuntui jotenkin epämääräiseltä. [...] Nyökkyttelen asiantuntevasti, etten paljastaisi potemaani rimakauhua" (MG 1/99: 52). Kyseessä on tyypillinen initiaatiוריitti, jossa vanhempi ja arvostetumpi ("maailmanmestari") johdattaa poikasta tosimiesten maailmaan, jonka tulee kestää koettelemus tunteitaan näyttämättä. Paljastuu kuitenkin, että toimittaja on tehnyt tämän jo aiemmin:

Pitkö minun mennä vielä ennen lähtöä kehuaan sillä, että olen istunut myös Juha Kankkusen ja Tommi Mäkisen (kaksi muuta ralliautoilijaa) vieressä. Sehän sai vain espanjalaisen matadorin veren kiehumään, ja nyt hän haluaa näyttää suomalaiselle toimittajalle, miten autoa todella ajetaan. (Ibid.)

Toimittaja on siis jo osoittanut pystyvänsä asettumaan vaaralle alttiiksi, mutta haluaa todistaa sen uudelleen. Lisäksi hän vihjaa, että tämä kerta olisi vieläkin parempi kuin edelliset. Siten koettelemus voikin toimia taas uutena initiaationa: "Taion autosta noustessani hymyntapaisen kasvoilleni ja toivon, etten näytä liian kalpealta, kun menen sankaritoimittajan elkein muiden suomalaisten ryhmään" (ibid. 53). Lukija todistaa siirtymää toimittajasta sankaritoimittajaksi, miehestä tosimitieheksi.

Cosmoksen toimittaja tekee saman, mutta vielä tehokkaammin: hän palaa armeijaan, paikoista miehisimpään, ja vieläpä urheilujoukkoihin. Eikä hän vain pala, vaan "hyökkää" (Cosmos 1/99: 91). Toimittaja kertoo suorittaneensa asepalveluksen ja pelanneensa jääkiekkoa 70-luvulla, ja haluaa nyt kokeilla samaa uudelleen; vieläkö hänessä on miestä? Jääkiekkokaukalon ja sotaharjoitusten tuoksinassa toimittaja osoittaa vielä pysyvänsä nuorempien vauhdissa, muttei vähättele kokemuksen raskautta; ollaanhan miesten koulussa, jossa heikot eivät pärjää. Tosin nykyajan armeijassa ei tietenkään ole yhtä raskasta kuin ennen: varusteet ovat mukavammats, herätys on miellyttävä ja miesten keskellä on "tyttökin", oppilas Tiuhonen, joka sitkeytensä ansiosta pärjää muiden mukana (Cosmos 1/99: 95). Toimittaja ei siis koe mitään ennennäkemättömiä koettelemuksia, mutta todistaa yhä viisikymppisenä olevansa "urheilukoulun mies", ja erottuvansa "kovan kuntosensa ansiosta tavallisista (varus)miehistä" (ibid., sulkeet lisätty) - ainakin kunnes tulee aika todistaa se taas uudelleen.

Kone

Miehen ruumiin fanaattinen testaaminen ja koetteleminen kertovat sen esineellistämisestä. Ruumis on väline, jolla ensin lunastetaan oikeus olla oikeaa sukupuolta (kelpoisuus), ja myöhemmin ansaitaan nimike tosimitie (koettelemus). Ää-

rimmilleen vietyinä nämä kaksi tehtävää aiheuttavat ristiriidan: kun miehen tulee yhtäältä olla mahdollisimman tehokas ja suorituskykyinen, on hänen toisaalta kuitenkin oltava valmis asettamaan itsensä alttiiksi, uhraamaan terveytensä tai jopa henkensä miehisyden nimissä. Miehestä tulee kone, jota trimmataan, ja jonka suorituskyvyllä ja hallittavuudella kehuskellaan. Cosmos esittelee suorituskykyistä fysiikkaa (kts. Jouko Ahola ed.), Miehen Glorian keskittyessä enemmän henkiseen kapasiteettiin ja älylliseen ylivoimaan (esim. 102-106, 120-122), mutta molemmissa henkilöt jäävät usein ominaisuuksiensa varjoon. Puhtaimmin miehen esineellistäminen näkyy kuitenkin Men's Healthissa, jossa henkilöitä ei itse asiassa ole lainkaan (kts. ed.). Miestä käsitelläänkin mekanismina, jota tulee huoltaa, ja jonka viat pitää korjata. Tai kuten lehti kehottaa osuvasti "Kone kuntoon" -nimisessä artikkelissaan: "Kehosi kaipaa kunnostusta ja viritystä siinä kuin muutkin koneistot. Käy läpi 25 kohdan huoltokirja" (MH 1/99: 4). Men's Health tarjoaakin lukuisia erilaisia testejä, joilla voidaan etsiä ulkonäöllisiä tai toiminnallisia vikoja (ibid. 20, 32, 48-49, 82-83 & 113-115) ja esittelee sitten pikku niksejä tai laajempia ohjelmia, joilla kone saadaan jälleen kuntoon (ibid. 18, 35, 49-55, 56-62, 70, 78-81, 83, 84-87, 97, 100-107 & 129). Tekniikan ihannointi näkyykin tyypillisesti miehen ja koneen suorina vertauksina, kuten artikkelissa "Voitele viisaasti":

Käytät autossasi parasta synteettistä öljyä, mutta huolehditko yhtä hyvin oman kehosi voiteluaineista? Oli rasvan laatu mikä tahansa, ylimäärä karstoittaa koneen. Säädä määrä kohdalleen ja pohdi samalla rasvalaadun hienosäätöjä. (Ibid. 84).

Auton hoivaaminen tuodaan esille itsestäänselvyytenä, mutta yhtä selvää on se, että perinteinen mies ei ole ennen hoitoja kaivannut, eikä kaipaa nytkään. Terveystestistä pitää puhua sille niin että se ymmärtää. Tosimies ymmärtää vain miehen puhetta, koneen kieltä.

On tietenkin hyvä, että nykyään tosimitieskin saa olla huolissaan terveydestään ja hoitaa itseään, ja sitä nämä uudet lehdet johdonmukaisesti painottavatkin. Taivoiteenahan on antaa elämänohjeita "miehekkään käytännöllisesti" (MH 1/99 : 8, pääkirjoitus). Tosimiehellä on siis lupa hoitaa itseään, mutta vain vertautumalla koneeseen, ja siten erottautumalla feminiinisestä pehmeudesta ja heikkoudesta. Vasta kun hoidon ja hoivaamisentarpeelle annetaan jokin rationaalinen selitys, tulee siitä tosimitiehelle hyväksyttävää. Mutta yhtäältä neuroottinen ruumiin toimintojen tarkkailu ja toisaalta kaiken persoonallisen, tunteiden ja herkkyyden eliminointi miehekkyyden nimissä luo miehestä kylmän mekaanista konetta. Ja koneella ei ole itseisarvoa: sen kipu ei ole kipua, vaan mekaaninen toimintahäiriö, sen kestävyyttä voidaan mitata, sillä se ei tunne, ja, sen lopullisesti hajotessa, se voidaan aina korvata uudella koneella (esim. Gilmore 1990: 223). Terveysartikkelien täyttämät lehdet kääntyvät lukijaansa vastaan.

Näyttää siltä, ettei kaikkien suurten tarinoiden aika ole vielä ohi, ei edes postmodernissa yhteiskunnassa. Patriarkaallinen tosimitiehen legenda jatkuu uusien miesten lehtien sivuilla. Cosmosta, Men's Healthia ja Miehen Gloriana voidaankin lukea eskapistisina reaktioina perinteisen miehekkyyden ja moniarvoisen nyky-yhteiskunnan ristiriitaan. Siten näillä lehdillä on tilauksensa: niiden sivuilla tosimities saa rellestää ja räyhätä, olla niin macho kuin huvittaa. Uudet miestenlehdet tarjoavat foorumin, jossa mies voi jatkaa Tosimitiehen Suurta Tarinaa. Myytti täysin maskuliinisesta miehestä on pidettävä hengissä, edes paperilla.

Lehdet

Cosmos 1/99. Kustannus Oy Forma: Helsinki.

Men's Health 1/99. Yhtyneet Kuvalehdet: Helsinki.

Miehen Gloria 1/99. Helsinki Media Company: Helsinki.

Kirjallisuus

Brod, Harry (ed.) (1987)

The Making of Masculinities. The New Men's Studies. Winchester: Allen & Unwin, Inc.

Easthope, Antony (1995)

Literary into Cultural Studies. London: Routledge [Originally published 1991]

Easthope, Antony (1986)

What a Man's Gotta do. The Masculine Myth in Popular Culture. London: Paladin.

Fiske, John (1989)

Understanding Popular Culture. London: Unwin Hyman Ltd.

Gilmore, David (1990)

Manhood in the Making. Cultural Concepts of Masculinity. London: Yale University Press.

Heikkinen, Vesa, Harri Mantila & Markku Varis (1998)

Tuppisuinen mies. Kirjoitelmia sukupuolesta, kielestä ja kulttuurista. Helsinki: SKS.

Juutinen, Ville (1998)

"Tasa-arvoinen Terminator – muuttuva maskuliinisuutta vai harkittua hämäämistä?". In Heikkinen, Vesa, Harri Mantila & Markku Varis (eds.): 203-227.

Leppihalme, Ilmari (1998)

"Mies on mies on mies: hahmotelmia maskuliinisuudesta". In Heikkinen, Vesa, Harri Mantila & Markku Varis (eds.): 75-93.

Mishkind, Marc, Judith Rodin, Lisa Silberstein & Ruth Striegel-Moore (1987)

"The Embodiment of Masculinity. Cultural, Psychological, and Behavioral Dimensions". In Kimmel, Michael S. (ed.). 1987. Changing Men. New Directions in Research on Men and Masculinity. Newbury Park: Sage Publications, Inc. 37-52.

Nyman, Jopi (1996)

Men Alone. Masculinity, Individualism, and Hard-boiled Fiction. Doctoral dissertation. Joensuu: Department of English, University of Joensuu.

Siltala, Juha (1994)

Miehen kunnia. Modernin miehen taistelu häpeää vastaan. Helsinki: Otava.

Tasker, Yvonne (1993)

Spectacular Bodies. Gender, Genre and the Action Cinema. London: Routledge.